

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Memo

Kostenstructuur CBS

December 2017

Algemeen

De taak van CBS is het van overheidswege verrichten van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap en het openbaar maken van de op grond van zodanig onderzoek samengestelde statistieken (artikel 3 CBS-wet). Kort gezegd is de kerntaak van CBS het vervaardigen van statistieken waaraan een aantoonbare behoefte bestaat.

De behoefte aan statistische informatie en diensten is groter dan waarin CBS op grond van zijn basisbudget, afkomstig van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, kan voorzien. Gebruikers, veelal departementen, bekostigen daarom in toenemende mate rechtstreeks de statistieken waar zij behoefte aan hebben. Dit betreft grotere, meerjarige statistiekprogramma's, maar ook incidentele maatwerkopdrachten. Op deze manier wordt de informatie, de infrastructuur, de databronnen en de kennis waarover het CBS beschikt, nog beter benut zodat de maatschappelijke meerwaarde van het CBS toeneemt. De uurtarieven die het CBS hanteert voor betaald werk in opdracht zijn gebaseerd op de integrale kostprijs en derhalve kostendekkend.

In deze notitie wordt de kostenstructuur en de opbouw van de uurtarieven voor betaald werk in opdracht van het CBS uiteengezet.

Sturing en rapportage

CBS-breed wordt gestuurd op budgetten per hoofddirectie en daarbinnen op budgetten per sector. In de interne rapportagecyclus van het CBS wordt per sector (zowel directe sectoren als indirecte sectoren) gerapporteerd op hoofdkostenniveau (personeel, huisvesting, bureau, automatisering, reis-en verblijf, advies, afschrijvingen en overige). Daarnaast wordt er specifiek gestuurd op projecten en betaald werk in opdracht. Het tijdverantwoordingsysteem binnen het CBS ondersteunt hierin.

Type kosten binnen het CBS

Qua kosten kan er binnen het CBS onderscheid gemaakt worden tussen kosten die direct of indirect gerelateerd kunnen worden aan de statistische producten die het CBS maakt en publiceert en niet-productie-gerelateerde kosten. Omdat de interne rapportagecyclus is ingericht op sectorniveau, is elke sector volledig getypeerd als een sector met productiekosten (direct of indirect), dan wel als een sector met niet productie gerelateerde kosten.

Directe productiekosten

Directe productiekosten zijn productiekosten die direct aan statistische producten en de publicatie daarvan zijn te relateren. De kosten van de statistische hoofddirecties en van de hoofddirecties dataverzameling zijn als directe productiekosten te typeren. Ook de kosten van het openbaar maken en publieksvoorlichting zijn onderdeel van het primaire proces. In de CBS wet (artikel 3) is namelijk vastgelegd dat de taak van het CBS is: het van overheidswege verrichten van statistisch onderzoek ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap en het openbaar maken van de op grond van zodanig onderzoek samengestelde statistieken. Deze taak is in de Memorie van toelichting beschreven als het vervaardigen van statistieken waaraan een aantoonbare behoefte bestaat. Ook is daar omschreven dat het CBS uitdrukkelijk en ten principale de taak heeft om de uitkomsten openbaar te maken. Binnen bovenstaande directies wordt circa 10% van de totale personele kosten besteed aan overheadfuncties (management, secretariaat, beleidsstaf).

Indirecte productiekosten

Indirecte productiekosten zijn kosten die samenhangen met de vervaardiging van statistieken, maar die niet direct aan statistische producten en de publicatie daarvan zijn toe te rekenen. De kosten van procesontwikkeling, IT en Methodologie zijn als indirecte productiekosten te definiëren, aangezien deze kosten binnen het CBS een wezenlijk onderdeel van het statistische proces zijn.

Niet productie gerelateerde kosten

Dit zijn de kosten van de ondersteunende activiteiten door Bedrijfsvoering, de Centrale beleids- en managementondersteuning en Kwaliteitszorg & Auditing.

In onderstaande tabel wordt de verdeling van de productiekosten en de niet-productie gerelateerde kosten over de jaren 2016 en 2017 weergegeven.

Productiekosten/niet productiekosten x (1mln)	Prognose 2017	% Prognose	Kosten realisatie 2016	%
-direct	113,1	59,7%	113,7	59,3%
-indirect	44,3	23,4%	44,7	23,3%
PRODUCTIEKOSTEN Totaal	157,4	83,1%	158,4	82,6%
Niet productie gerelateerde kosten	31,9	16,8%	33,3	17,4%
NIET PRODUCTIE GERELATEERDE KOSTEN Totaal	31,9	16,8%	33,3	17,4%
Totaal	189,3	100,0%	191,7	100,0%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat circa 83% van de kosten, productiekosten zijn en 17% niet-productie gerelateerd, waarvan 8,5% betrekking heeft op gebouwkosten.

In de volgende tabel wordt inzicht verstrekt in de opbouw van de directe productiekosten, de indirecte productiekosten en de niet-productie gerelateerde kosten. Hierbij wordt uitgegaan van de prognose voor 2017.

PRODUCTIEKOSTEN/NIET PRODUCTIEKOSTEN 2017 x 1 miljoen euro	<i>personeel</i>	<i>materieel</i>	<i>totaal</i>
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN			
Economie, bedrijven en nationale rekeningen	38,8	1,7	40,5
Sociaal-economische en ruimtelijke statistieken	42,2	2,3	44,5
Dataverzameling	20,3	4,2	24,5
Openbaar maken en publieksvoorlichting	3,1	0,5	3,6
Minus overhead 10%	-10,4		
Overhead 10%	10,4 A)		
<i>Totaal x 1 miljoen</i>	<i>104,4</i>	<i>8,7 B)</i>	<i>113,1</i>
INDIRECTE PRODUCTIEKOSTEN x 1 miljoen euro			
IT inclusief projecten	19,3	12	31,3
Procesontwikkeling en methodologie	6,6	0,6	7,2
Projectmanagement	2,2	0,1	2,3
Bibliotheek, infoservices, beheer statline/website	3	0,5	3,5
<i>Totaal x 1 miljoen</i>	<i>31,1</i>	<i>13,2 0</i>	<i>44,3 C)</i>
NIET PRODUCTIE GERELATEERDE KOSTEN x 1 miljoen euro			
Bedrijfsvoering	11,9	1,2	13,1
Huisvestingskosten inclusief afschrijvingen	0	16	16
Beleid	2,3	0,5	2,8
<i>Totaal</i>	<i>14,2</i>	<i>17,7</i>	<i>31,9 D)</i>
TOTALE KOSTEN x 1 miljoen euro	149,7	39,6	189,3

Tarieven

De uurtarieven die het CBS hanteert voor betaald werk in opdracht zijn gebaseerd op de integrale kostprijs. De uurtarieven worden voor elk van de schaalniveaus afzonderlijk vastgesteld. De tarieven bevatten de totale directe loonkosten van een statistisch medewerker. In de directe loonkosten worden de volgende componenten meegenomen: brutosalaris, vakantiegelduitkering, eindejaarsuitkering en werkgeverslasten. Bovenop de directe loonkosten komt een opslag voor overhead en materiële kosten binnen de statistische directies, een opslag voor indirecte productiekosten en een opslag voor niet-productie gerelateerde kosten. De opslagen voor 2017 zijn als volgt berekend:

OPSLAGEN OVERHEAD/INDIRECTE KOSTEN PER VTE	<i>totaal</i>
A) Opslag overhead statistische directies per vte (€ 10,4 miljoen/1800 vte)	5.778
B) Opslag materieel statistische directies per vte (€ 8,7 miljoen/1800 vte)	4.833
C) Opslag indirecte productiekosten per vte (€ 44,3 miljoen/1800 vte)	24.611
D) Opslag niet productie gerelateerde kosten (€ 31,9 miljoen/1800 vte)	17.722

De bovenstaande opslagen zijn als volgt gedefinieerd:

Opslag overhead statistische directies

Dit betreft een opslag voor indirecte medewerkers (ca 10%) binnen een statistische directie, zoals voor management, secretariaat en beleidsondersteuners)

Opslag materieel statistische directies

Dit betreft een opslag voor materiële kosten die direct zijn toe te kennen aan de statistische directies, bijvoorbeeld voor reis- en verblijfskosten en statistisch grondmateriaal.

Opslag indirecte productiekosten

Dit betreft een opslag voor de personele kosten van medewerkers van de directies IT, methodologie en projecten. Daarnaast is er een opslag meegenomen voor de materiële kosten van de directies IT, methodologie en van projecten, bijvoorbeeld voor automatiseringskosten en afschrijvingen met betrekking tot IT-activa.

Opslag niet-productie gerelateerde kosten

Dit betreft een opslag voor personele kosten van DG en pDG en hun secretariaat en beleidsondersteuning en medewerkers van de directies bedrijfsvoering (P&O, Facilitair, Control & Bedrijfsadministraties). Daarnaast is er een opslag inbegrepen voor de materiële kosten van de directies bedrijfsvoering bijvoorbeeld voor huisvestingskosten, bureaunkosten en afschrijvingen met betrekking tot huisvesting en kantoor.

In de volgende tabel wordt weergegeven hoe het uurtarief (in dit voorbeeld voor een medewerker die op schaal 11 is ingeschaald) is opgebouwd dat wordt toegepast voor opdrachten voor betaald werk. De tarieven zijn gebaseerd op integrale kostprijs. De bedragen zijn afgeleid uit voorgaande overzichten.

OPBOUW TARIEVEN OP BASIS VAN INTEGRALE KOSTPRIJS		
Opbouw tarief CBS (voor een schaal 11 functie)		overheid
Gemiddelde loonkosten statistisch medewerker x € 1.000	79 (1)	77
Opslag overhead statistische directies per vte (A)	6	
Opslag materieel statistische directies (B)	5	
Opslag indirecte productiekosten C)	24	
Opslag niet productiegerelateerde kosten (D)	18	
Totale opslag overhead	53	32
Totale kosten x € 1.000	132	109
Risico-opslag van 5% van de totale kosten	6	3
Totale kosten x € 1.000	138	112
Gemiddeld uurtarief obv 1.378 productieve uren	100	81

(1) dit bestaat uit het brutosalaris, de eindejaarsuitkering, de vakantiegelduitkering en de werkgeverslasten

Het uurtarief wordt berekend door de totale integrale kosten (€ 138.000 voor een schaal 11 functie) te delen door het aantal direct productieve uren (1.378 uur). Voor de berekening van het aantal productieve uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week. Het aantal werkdagen is verminderd met het aantal feestdagen, vakantiedagen en ziekte dagen. Het resulterende aantal aanwezige dagen/uren is vervolgens verminderd met de indirect productieve uren. Bij de indirect productieve uren kan gedacht worden aan werkbesprekingen, personeelsaangelegenheden, ondernemingsraden, studieverlof en cursussen etc. Dit is conform de handleiding overheidstarieven.

Het tarief van € 100,- per vte voor een schaal 11 medewerker is circa € 20,- hoger dan het schaal tarief volgens de handleiding voor overheidstarieven. Het verschil wordt veroorzaakt door de kosten van procesontwikkeling, IT en Methodologie welke als indirecte productiekosten zijn te definiëren. Medewerkers van deze directies schrijven niet direct op projecten voor betaald werk, maar hun kosten zijn verdisconteerd in de verkooptarieven.